

— een og en halv Million — Kroner til $4\frac{1}{2}$ pCt. p. a. Rente, bemyndiges Formanden til at underskrive det i saa Henseende fornødne og til Sikkerhed at stille Depositum af Sparekassens Panteobligationer...“ Det er underskrevet: A. Alberti, Poul Sams, A. Jensen, Ole Hansen. Og Underskriftens Rigtighed er bekræftet, af hvem tror De? Af — Alberti! Overmaade betryggende! men for øvrigt er det ganske sikkert rigtigt. Underskriften har den sædvanlige ulæselige Karakter. Heller ikke dette Dokument er altsaa forsynet med Vitterlighedsvidner eller er attesteret paa anden Maade.

Men det er dog højest besynderligt, at Bestyrelsen kunde bære sig saaledes ad. Sparekassen fik i de senere Aar aarlig indskudt flere Millioner i kontante Beløb udover det, den laante ud, og det maatte Bestyrelsen vide. Den saa, at der strømmede kontante Penge ind. Det vil vise sig, er jeg vis paa, naar denne Sparekasses Forhold blive lagte blot — jeg begriber for øvrigt ikke, hvorfor Bankdirektør Hassing-Jørgensens Revision af Den sjællandske Bondestands Sparekasse endnu ikke er bleven offentliggjort, jeg haaber, den snart vil blive det, den maa jo indeholde meget interessante Ting —, at Den sjællandske Bondestands Sparekasses Tilstand hænger meget sammen med vore politiske Forhold. Fra den Tid, Alberti blev Justitsminister, steg Tilliden til den. Af forskellige Aarsager, som jeg ikke her skal komme ind paa, havde den sikkert været i nogen Tilbagegang, men efter 1901 fik den igen Fremgang, det vil sige en stor Fremgang paa Indlaanssiden. Bestyrelsen maatte se, at der stadig strømmede flere og flere kontante Penge ind. Indlaanene steg med omtrent 1 Million om Aaret, men samtidig blev der ikke laant ret meget ud. Det hed sig, og det kan man høre den Dag i Dag fortælle almindeligt ude paa Sjælland, at i de senere Aar var det overmaade vanskeligt at faa Laan i Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Hvis man søgte Laan, blev der svaret: Ja, paa den Betingelse kan du faa Laan, at du sørger for, at der fra din Omegn bliver indsat et tilsvarende Beløb i Sparekassen. Et saadant Krav kunde ikke altid opfyldes, og Udlaanene tog derfor i høj Grad af.

Selv om nu Bestyrelsen i en Sparekasse ikke evner eller er for lige gyldig til at følge meget nøjagtigt med i Sparekassens Forhold, skulde man dog synes, at saadanne grove Hovedtræk i hele Sparekassens Funktion maatte Bestyrelsen gøre

sig bekendt med, og den maatte gøre sig bekendt med et saadant Forhold som dette, at Indlaanet bestandig steg, og Udlaanet bestandig tog af. Deraf kunde man lære først og fremmest een Ting, nemlig, at Sparekassen maatte have tilstrækkeligt af kontante Penge, og at der ingen Grund var til at aabne ekstraordinær Udvej for at skabe Kontanter. Og naar Bestyrelsen alligevel er gaaet med til bestandig ad ekstraordinær Vej at skaffe Sparekassen Millionlaan med ekstraordinær Pantsætning af Panteobligationer, er det en Pligtforømmelse fra denne Bestyrelses Side, som ganske vist maa drage over den det Ansvar, som Sparekasseloven foreskriver i saadanne Tilfælde, nemlig Erstatningsansvaret.

Jeg vil da i alt Fald spørge det ærede Medlem fra Lejre (Ole Hansen), som jo deltager i vort Arbejde her, og som for nylig var enig med sit Parti — det ærede Flertal i dette Ting — om, at han var kvalificeret til at føre Ordet i denne Sal, naar vi tale om Sparekassens Anliggender, og hvem Flertallet i denne Sal senere har bærer med et saa overordentligt stort Tilidshverv som det at være Formand for maaske det næstvigtigste Udvalg, vi have nedsat i denne Rigsdagssamling, nemlig Udvalget, der skal behandle Husmandsloven og Jordspørgsmaalet — jeg vil spørge det ærede Medlem, der saaledes med fuld Frejdighed og al mulig Flomør deltager i vort Arbejde her i Tinget — derfor er det ikke mere end rimeligt, at man henvender sig til ham, naar disse Anliggender ere til Behandling —, hvad han tænkte paa, da han den 31. Marts 1906 fik at vide, at Sparekassen, som i en Aarrække i Nationalbanken havde optaget et Laan paa 1 Mill. Kr., der bestandig var blevet indfriet inden Regnskabsaarets Udlob den 31. Marts, endnu skyldte paa dette Nationalbanklaan ikke 1 Mill. Kr., men 3 Mill. Kr., som var summerede op fra de foregaaende Aar, og hvad han tænkte paa, da han erfarede, at den 31. Marts 1907 skyldtes disse 3 Mill. Kr. endnu. Hvilke Forestillinger gjorde Næstformanden i Den sjællandske Bondestands Sparekasse, det ærede Medlem fra Lejre, sig, da han erfarede, at Laanene i Nationalbanken, som skulde have været indfrie efterhaanden, ikke alene ikke var blevne indfrie hvert enkelt, men var summerede op til at blive en Gældspost paa 3 Mill. Kr.? Og med hvilken Begrundelse gik det ærede Medlem ind paa, at denne Gældspost skjultes paa Kontoen: Indlaan i Banker, under et tilsvarende